

**הגן
הקיבוצי**
גישה ערך ודרך

**נכתב על ידי מחלקת הדרכה ופיתוח תוכן
של "רשת הגן הקיבוצי"**

**עוגנים עבור מחנכות בגיל הרך
לקראת חזרה לפעילות במעון ובגן
ובהתאמה לזמן שגרה**

מבוסס על הרצאה של ד"ר תרצה יואלס
בנושא: פדגוגיה בתקופה של העדר וודאות
(או: לאן נעלם החיבוק?)

מאי 2020

אתגרי מחנכות בתקופת קורונה.....	עמוד 3	.1
מטרות מחנכות בתקופת קורונה.....	עמוד 4	.2
עקרונות מנחים.....	עמוד 7	.3
שלבי הערכות.....	עמוד 9	.4
עוגנים לשיח רגשי.....	עמוד 10	.5
תמיכה רגשית – תהליכים מקבילים.....	עמוד 12	.6
עוגנים להתארגנות מראש.....	עמוד 14	.7
פניות לילדים.....	עמוד 16	.8
הכנת ההורים.....	עמוד 17	.9
הכנת הילדים.....	עמוד 18	.10
שיח עם הילדים.....	עמוד 19	.11
רעיונות לפעילות.....	עמוד 21	.12

אתגרי מחנכות בתקופת הקורונה

בעקבות העדר וודאות – עולים חששות מובנים אצל כל מחנכת, כמו: פחד להדבק, מצוקה אישית לילדיה, לפרנסתה, חשש לחבק, דאגה לילדים וליכולת שלנו לתת להם מענה בתוך מגבלות של כוח אדם.

כאשר כל מה שהכרנו וסמכנו עליו נעלם, ומשתנה שוב ושוב, לפעמים החשש עולה והיכולת לסמוך על עצמי ועל מה שהכרתי פוחת.

תקופה אנומית – בה המוכר כבר איננו, וגם החדש עדיין לא קיים.

קטיעת רצף – התמודדות עם פגיעה באמון שלנו המחנכות ושל הורים. קושי לתת ולקבל תמיכה, להשען ולסמוך על הרגיל והמוכר.

בידוד – כתוצאה ממנו עלול להיווצר ניתוק ובעקבותיו ניכור. ניכור יכול להתבטא בתחרות על משאבים, המגבירה ביטויי תוקפנות, גזענות והדרה בקרב מחנכות והורים.

אי וודאות מתמשך – מייצר פגיעה בתחושת אמון וביטחון.

ידע התפתחותי – התפקוד הנדרש כעת סותר ידע קודם בנוגע לצרכים התפתחותיים בסיסיים. למשל: לא ניתן לטפל בילדים בגיל הרך ללא מגע, דרך מסכות, עם צוות לא מוכר ולא מקצועי.

מטרות מחנכות בתקופת הקורונה

מחנכת הינה מובילה חברתית. חשוב שתקבל תמיכה לכך באמצעות חיבור למחנכות שותפות, הורים, קהילה, רשות מקומית ומדינה. על מנת להקל ולתמוך בפעילותה חשוב להשכיל לייצר שותפות, דיאלוג והפריה הדדית עם כל הגורמים.

רווחה רגשית ובטיחות הילדים מהווים קו מנחה לתכנון ולהחלטות שנקבל.

בניית מרחב חדש – להמציא ולהנהיג מציאות חדשה. לייצר כמה שיותר בהירויות, סטינג וטקסים שחוזרים על עצמם עבור המחנכות, ההורים והילדים.

רכישת יחסי אמן ותחושת ביטחון מחדש – לארגן מעגלי שיתוף ותמיכה של הדרכה, קהילה, רשות מקומית ומדינה. להפחית ביטויים של ניכור באמצעות שותפויות וסולידריות.

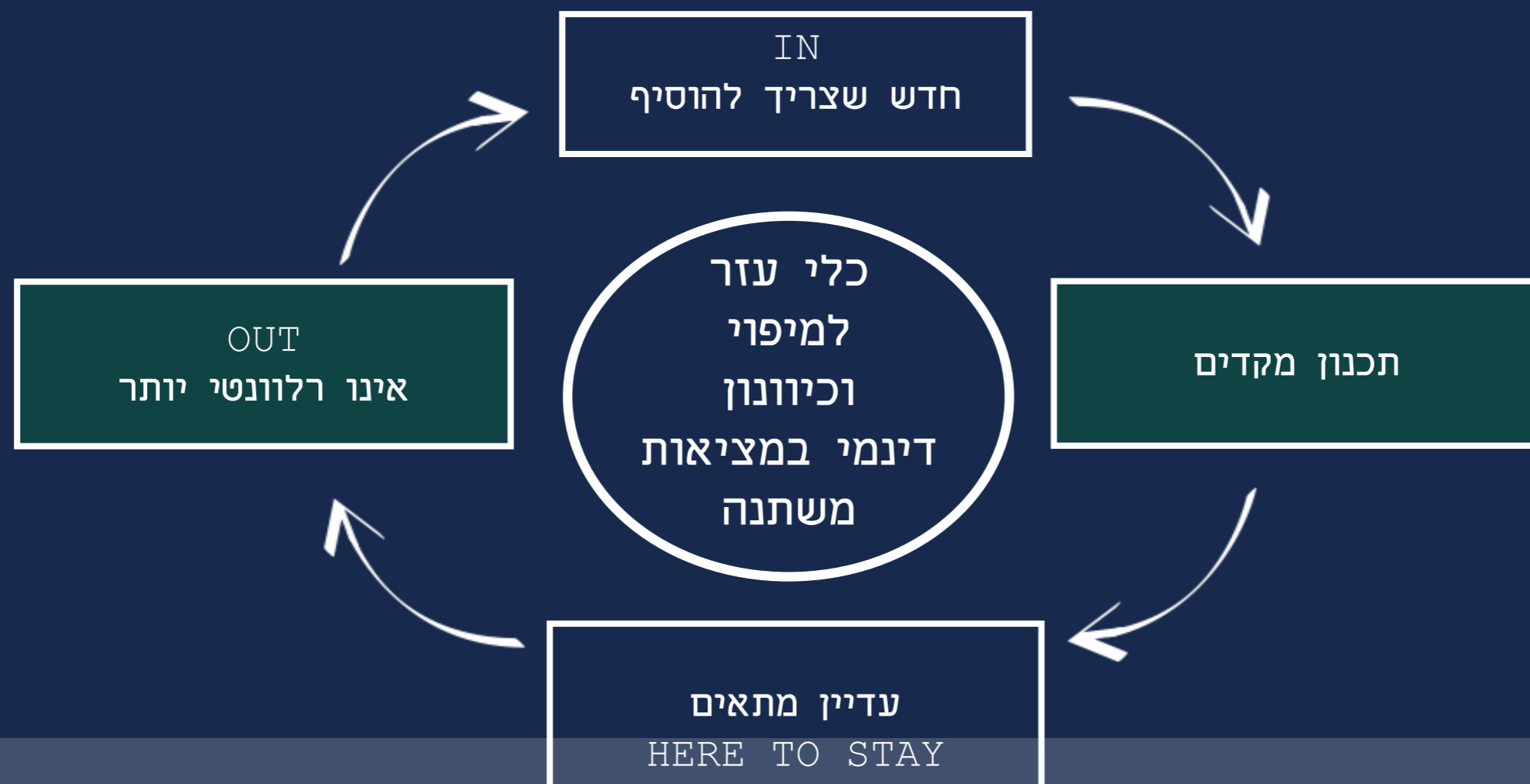

מטרות מחנכות בתקופת הקורונה

אי וודאות לצד גמישות וחשיבה מחוץ לקופסא – הכרה בכך שקיים מצב חדש המאופיין בחוסר ידע, חוסר וודאות, ושינויים המחייבים הערכות מחודשת מידי יום. לא ניתן לקחת דפוסי חשיבה ישנים ולהשתמש בהם. יש לקחת משאבים קיימים, תוך ניסיון למזעור נזקים והכרות עם הקווים האדומים.

חידוש פעילות תוך שמירה על קווים אדומים – בין הנחיות בריאות לבין שיקול דעת מקצועי התפתחותי.

המודל מאפשר להתחקות אחרי השפעת תהליכי שינוי בתחומים או היבטים שונים של המערכת. בעזרתו ניתן למפות היבטים שונים ולבחון – מה "IN" איזה דברים חדשים כדאי להכניס למערכת? או: איזה דברים חדשים "נכפו" עליה בעקבות המציאות המשתנה מה "OUT" אילו מרכיבים כבר אינם רלוונטיים וצריך להוציא אותם החוצה? ומה "HERE TO STAY" ועדיין רלוונטי, למרות השינויים ועומד לרשות המערכת? קיימת דינמיות בין חלקי המודל כך, שמה שחדש יכול להישאר בהמשך, או לצאת ומה שיצא עוד יכול להיכנס מחדש למערכת, הכל תלוי בצרכי השעה של המציאות המשתנה.

הכרות עם הקווים האדומים – התייחסות מעט שונה לקבוצות גילאי ארבעה חודשים עד שנה וחצי, ומשנתיים והלאה. גילאי לידה עד שלוש קריטיים מבחינת ההתפתחות הנוירולוגית. ישנם אזורים במוח שהתפתחותם אינה הפיכה, ומה שלא יקרה כעת לא ניתן יהיה לתקן או להשלים בשלב מאוחר יותר.

בגילאי 4 חודשים ועד גיל שנה וחצי – לא ניתן לעבוד ללא מגע ולא ניתן לעבוד עם מסכות.

חיבוק – מגע וחיבוק קריטיים להתפתחות תפקודים חיוניים עד גיל שנה וחצי.

מסכה – פנים שלמות קריטיות להתפתחות תפקודים חיוניים עד גיל שנה וחצי.

מסכה – האינטראקציה עם המסכה לא מאפשרת להתבסס על קריאת רמזים ואותות, אלא, דרך החלק העליון של הפנים. תינוקות צעירים ולא מיומנים יתקשו לקרוא אותות אלה מתחת למסכה. עם הילדים הגדולים יותר ניתן להיעזר במלל. רצוי לעבוד עם מסכות שקופות.

חיבוק – במיוחד עד גיל 3 טיפול ללא מגע וחיבוק מעלה את רמת המתח ופוגע בתפקודים חיוניים בשלב קריטי בהתפתחות. החיבוק בזמן מצוקה מסייע בוויסות ומרגיע. בגילאים האלו האפשרות לוויסות ופיתוח יכולת וויסות נרכשת בעזרת האחר. בגילאי 3 ומעלה צריך לייצר חיבוק או מגע אלטרנטיבי עם תנועות מוסכמות. לבדוק עם הילדים איך יוצרים חיבוק, וליצור טקס אחר.

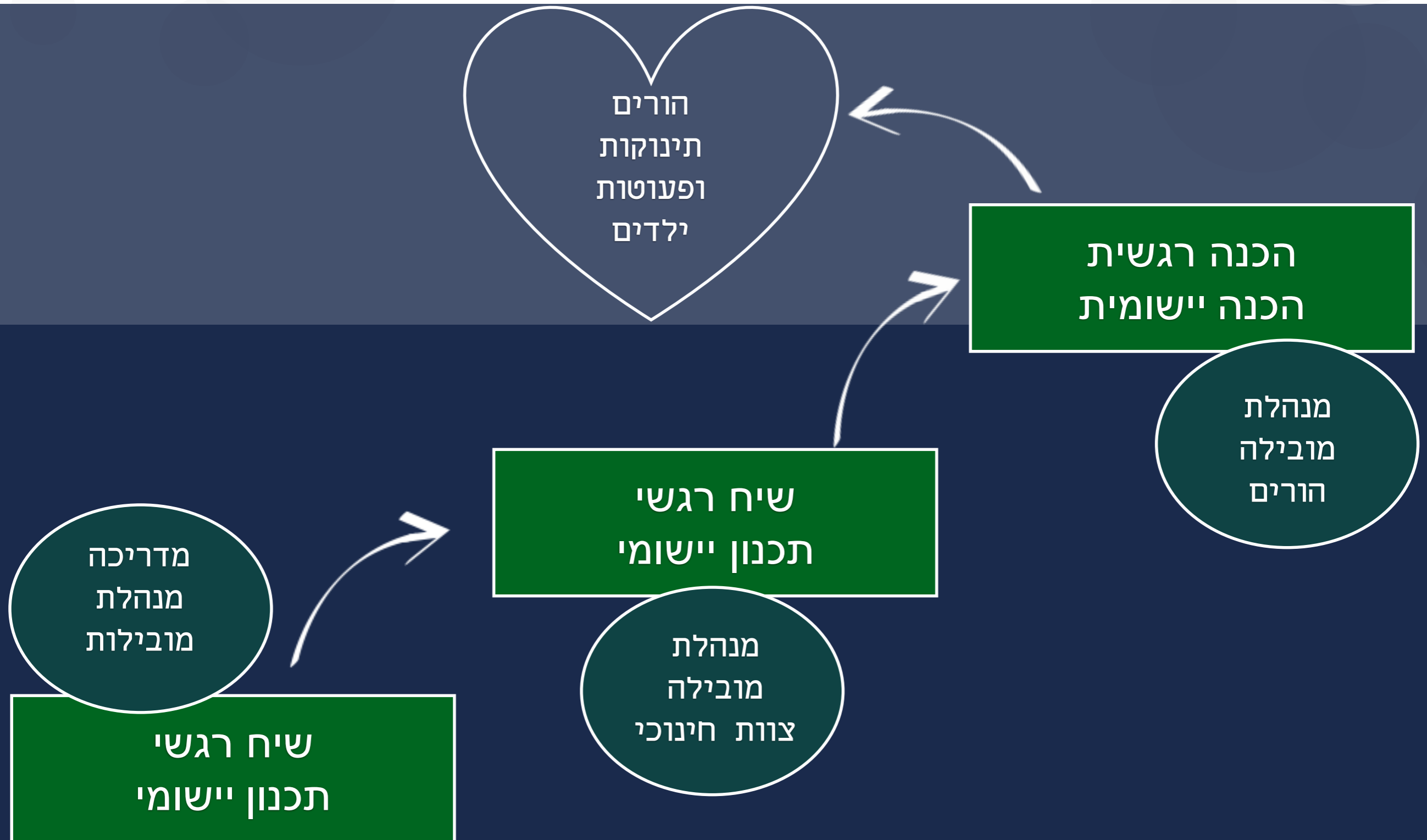
יכולה להיווצר מצוקה אצל צוותים
והורים כתוצאה מחוסר וודאות.
הילדים מושפעים מהמצוקה של
המבוגרים. תפקיד המחנכות לשנות
את משוואת המצוקה.

הדרכה מהווה מקור חייוני
ומאפשרת זוויות נוספות
להסתכלות, מביאה ידע ומידע
שנותנים ביטחון ומתווים דרך,
מקלה ומייעלת את עבודת המנהלת
והמחנכות, עוזרת לתעדף ולארגן
סדרי עדיפויות, פותחת אפשרויות
לגורמי תמיכה נוספים, מספקת
הכלה קריטית לצוותים ולהורים –
אשר מפנה אותן לעבודת החינוך
והטיפול.

פעוטות גדולים יותר וילדים – חשוב ביותר שהמחנכת
תתמלל את הבעות הפנים שלה, ותזכור כי חסר לילדים
מידע משמעותי באינפורמציה.

צוות מקצועי – יש להפחית חרדה לצד הכנת מחנכות
למגע עם הילדים ללא חרדה. חשוב שלא ייווצר דיסוננס
בין מגע לחרדה ממגע. מתח עובר באמצעות המגע ומגביר
מתח אצל הילדים. מתח זה פוגע בהם, והפגיעה משמעותית
במיוחד בגילאים הצעירים.

מערך הדרכה – היום, יותר מתמיד, נדרשת הדרכה. מרחוק
ומתרחבת למעגלים שונים. ניתן להדריך בשרשרת, במקביל
ובנוסף למדריכה: מדריכות למנהלות, מנהלות להורים
ולצוותים, מחנכות והורים לילדים.

מרובע – ארבעה שותפים: מדריכה עם מנהלת ומובילות, צוות מחנכות, הורים וילדים, שחווים ומגיבים באופן דומה, כמו ב"קווים מקבילים".

רכישת אמון מחדש במעגל הביטחון – לתת בסיס בטוח בו ניתן לשתף ולעבד ברגשות, על מנת לאפשר למערכת החקירה לפעול, בעבודה ובמשחק, למחנכות, להורים ולילדים.

שיח על רגשות ותגובות – מקושי ועד הנאה, שיכולים להיות נכונים לארבע צלעות המרובע – ארבעת השותפים.

עוגנים לשיח רגשי

קיימים סוגי תגובה שונים לשינוי: רתיעה, הצפה, בלבול, קיפאון, חולשה פיזית, אי שקט, כעס, תוקפנות, הנאה, שמחה, חדות יצירה, השתהות, עשייה.

אפשר לשאול מחנכת – איזה עוגן היא יודעת שיעזור לה? למשל אשת צוות שתעבוד איתה, קשר ששמרה בתקופה זו עם הילדים וההורים, המנהלת, המדריכה שמלווה את המערכת, אמון שההורים רוכשים, הכרות קודמת עם הילדים וידיעה שאולי יהיו דברים שהם עדיין אוהבים כמו פעם ויוכלו לעזור להם ולנו בחזרה לגן?

מודעות לתהליכים מקבילים מקלה בשל ההבנה שיש דמיון בין בני האדם, והם חווים מצבים באופן דומה זה לזה. תשומת לב ומודעות לעצמי ולאחר מקלה על בקשת עזרה, ועל מתן תמיכה מדויקת ויעילה. מודעות תעזור למחנכת להיות פנויה יותר ובתשומת לב יותר לילדים, להורים ולצוות.

תמיכה רגשית בתהליכים מקבילים

רגשות, תגובות
מה הנטייה של כל

אחת

Doing /Being

ברגעים כמו אלה

בעשייה או

בהשתהות

מפקחת / מדריכה /

מנהלת / מובילה

תשים לב, תברר

ותזהה איזו תגובה

רגשית מתעוררת

בעצמה לנוכח

המצב, ובמידת

הצורך תבקש

תמיכה.

מנהלת תסייע

למובילה / מובילה

תסייע למחנכת

לשים לב ולזהות

את מצבה הרגשי,

תקשיב, תתן תמיכה

ותשתף ברעיון

הקווים המקבילים.

מחנכת תהיה זמינה

רגשית ותוכל יותר

בקלות לשים לב,

לברר ולזהות איזו

תגובה רגשית

מתעוררת במחנכת

עמיתה, בהורה, או

בילד לנוכח מצב

מסוים, ותכיל מגוון

רגשות והתנהגויות.

תמיכה רגשית בתהליכים מקבילים

הקשבה, השתהות עם החוויה
ללא תשובה, נתינת מקום
לקולות שונים – מעניקות
תחושת מסוגלות, הרגעה,
וויסות. אפשר לאחר הקשבה
לאמר: את כ"כ עוזרת לי כי
גם אני בדיוק הרגשתי ככה.

מחנכת שרואים אותה, היא
מחנכת שרואה ילדים.
זו מיומנות שיש לטפח –
היכולת לראות באמת אדם
אחר.
לראות את הפנים והחוץ
שלו, להתפעל, לאהוב.
מהות החינוך.

יש ביכולתו של כל אדם להתעניין,
להסתקרן, לשאול ילד, הורה,
מחנכת: מה שלומך? מה אתה
מרגיש עכשיו? איך עברת תקופה
זו? איך הגבת לשינוי שקרה? היה
לך נעים? לא נעים? יש בכוחן של
שאלות כאלו, ושל הקשבה, להקל,
להפחית תחושת בדידות, וגם
למידה רבה.

הערכות מובילות – בעזרת הנחיות המפקחת, וליווי מדריכה ומנהלת, ולאחר מכן מפגש של מובילה עם המחנכת או צוות המחנכות לחשיבה משותפת, ולהכרת ההנחיות והנושאים אותם הכינה מראש המובילה. חשוב שכל מפגש יכיל בתוכו שני חלקים – רגשי ויישומי.

תכנון סדר יום וארגון מרחב המעון או הגן – בעזרת שני עקרונות מנחים:

1 – שמירה על בריאות הילדים והצוות, עפ"י ההנחיות ועד כמה שניתן.

2 – שמירה על צרכים התפתחותיים קריטיים ורווחה רגשית של הילדים – באמצעות פניות הצוות

לילדים ברוב שעות הפעילות, עם זמינות רגשית ונוכחות מיטיבה, רגישה, מחייכת ואוהבת.

חשוב להכין מראש סדר יום המאפשר למחנכות להיות רוב הזמן עם הילדים. במידה וישנן שלוש מטפלות בצוות – ששתיים תהיינה עם הילדים בזמן שאחת בארגון מינימלי הכרחי כמו ניקוי שולחן, חיטוי או הגשת חומרי יצירה. במידה ויש ארבע נשות צוות – שוב, שלוש עם הילדים. במידה ויש שתי נשות צוות – יצטרך להיות דיוק רב בהכנה מראש.

חלוקת תפקידים בתוך הצוות – מי מקבלת ילדים בשער, ומי משחקת עם הילדים בפנים – ובמה המחנכת תשחק איתם.

עוגנים המאפשרים פניות לילדים מתוך כלי הערכה ותצפית – (ITERS)

הכנה מראש – מפורט ככל הניתן:

סדר יום, מעברים, חלוקת תפקידים, ציוד נגיש לחומרי יצירה, ציוד למפגש, ציוד נגיש למשחק לפי חלוקת אזורי פעילות לפי קבוצות, וחומרי ניקיון.

במידה וצפ משהו במהלך מעבר, מומלץ לסיים את המעבר ביחד, ולאפשר טיפול במה שנדרש רק כאשר הקבוצה ממוקמת במרחב החדש, והילדים עסוקים בפעילות.

תחילת מעבר = הכנת הילדים לכך שבעוד חמש דקות יתחיל איסוף. קריטי שמעבר יתחיל רק לאחר שכל הצוות פנוי ונוכח עם הילדים.

להכין מראש רשימת כל הציוד הנדרש, שניתן להכין מראש: חומרים למפגש, חומרי סדנת יצירה, תיק לטיול, נייר ידיים, נייר טואלט, סמרטוט, דלי, מגב, בגדי רזרבה, שקיות ניילון ועוד, לפי צרכי הגילאים השונים. חשוב שהכל יהיה נגיש, קרוב וידוע. חומרי ניקיון חייבים להיות במקום בטיחותי. כל חיפוש או התארגנות הוא זמן משמעותי שבו ילדים נותרים עם פחות מחנכת, ויכולה להתעורר מצוקה. ככל שתהיה עבודה קשה יותר בהכנה מראש – כך תהיה עבודה קלה יותר עם הילדים, מעצם פניות המחנכות לילדים.

הכנת סדר יום כולל תכנון מעברים, וניהולם באופן מוקפד ע"י המובילה. במעבר, הילדים המתקשים – יציפו קשיים באופן מוגבר יותר. שם תצא מצוקה באופן הבולט יותר, חשוב לא להיגרר לאיבוד שליטה בתגובה, או להגיע למקומות נוזפים וחסרי סבלנות.

עוגנים המאפשרים פניות לילדים מתוך כלי הערכה ותצפית – (ITERS)

ביזור ומניעת צפיפות – בניית סדר יום המאפשר את פיזור הילדים במרחב, לצד נוכחות מרבית של הצוות עימם. ביזור חשוב מסיבות בריאותיות, ומסיבות מקצועיות הקשורות באיכות חינוך וטיפול.

הנטייה במעברים היא לצפיפות. יש לתכנן מעברים מדורגים, עם פעילות מעניינת. פניות כל הצוות לילדים קריטית בזמן מעבר, ותעשה את ההבדל בין מעבר נעים ללא נעים, והבדל בחוויית הילדים והצוות את היום כולו.

כאשר עובדים בפיזור מייצרים מרחב פעילות, מפחיתים תוקפנות שייתכן ותתבטא באופן מוגבר בימים אלה. הפיזור יקל על המחנכות לשמוע את הילדים, לסייע להם בהתפתחות שפה, ובוויסות, למנוע ולצמצם קונפליקטים ובכך לקדם אקלים רגשי חיובי בגן. בתוך אקלים חיובי הצוות יותר נהנה, מסופק, יעיל בעבודתו, וכך מתגברות תחושות סיפוק, יכולת ומוטיבציה, ופוחתות שחיקה ועייפות.

מובילה (בעזרת מנהלת) מכינה את ההורים – במכתב או פגישת זום. במידה ונפגשים לשיחה בזום, חשוב לשלוח בנוסף מסמך כתוב.

הכנה במכתב לגבי פרטים בהם ההורה יוכל לשתף את ילדו – כמו מי המחנכות שתחכנה לו בגן, אם ידוע מי המחנכת שתחכה לו בשער, להכין לכך שייפרד מההורה בשער, לשתף בסדר היום כדי שההורה יוכל להכין את ילדו, לתת רעיונות לפרידה ולשיח הכנה לקראתה של ההורה עם הילד.

להציע להורים רעיונות איך להתכונן לפרידה בשער. מלבד חפץ מעבר, אפשר לחשוב על תחליפים כגון "משחק מעבר" מאמא למחנכת, או טקס שחוזר על עצמו כל יום.

להכין את ההורה להתמודדות עם מצוקה בפרידה, במידה והילד יתקשה להפרד, יבכה, ייצמד להורה ויביע התנגדות לפרידה. להציע להורה ליצור קשר במידה והוא זקוק לשיח נוסף עם הגננת. ניתן לומר לילד: "אני רואה שקשה לך ואני מבין. אני סומך עליך וסומך על המחנכת שתמצאו ביחד את הדרך לעזור לך. אני יודע שהמחנכת תהיה איתך, תיתן לך חיבוק אוהב, תקשיב לך ותשחק איתך.

לשתף את ההורים מדיי יום בנעשה בגן באופן כללי, מוקדי הנאה של הילד ואמפטיה לנקודות קושי שלו לאורך היום ואיך מצאנו דרך להיות איתו, על מנת שההורים יוכלו לייצר שיח עם הילדים, להזכיר להם מה היה, לאפשר להם לעבד חוויות היום ולהגיע מחוזקים יותר ליום הבא.

הכנת הילדים מראש

תכנון הגעה ופרידה – חלוקת קבוצות הילדים לזמני הגעה בתחילה וסיום יום, אם ניתן הסתגלות קצרה עם ההורה במרחב חיצוני (דשא, חצר).

חשיבה מה אפשר להכין לילדים בגן – שיקל עליהם בימים הראשונים?

הטרמת ביטחון – הכנת המחנכות ליצירת קשר עם הילד כאשר ההורה נוכח, לאחר הפרידה ולאורך היום.

פעוט חש תחושת ביטחון במסגרת החינוכית כאשר הוא מרגיש שיש סינכרוניזציה בינו לבין המחנכת. על המחנכת ליצור אבני ביטחון, חוויה בה הילד חש: רואים אותי, מבינים אותי. ניתן לעשות זאת דרך משחק משותף, דו שיח מתמשך, קשר משותף, מקצב דומה, התעניינות, התפעלות, הנאה משותפת. חשוב שכל מחנכת תיזום קשר כזה. חלק מהדרך לעזור לילד להסתגל עוברת דרך לשבת על הרצפה ולשחק איתו. צריך לעבוד בליצור קשר עם הילדים, ולזכור שלכל ילד דרך מותאמת לו. כדאי לעבור על רשימת הילדים ולבדוק שכולם קיבלו לפחות "מנה" כזו ביום. טעות לחשוב שאמירה כמו: אמא תחזור עוד מעט, ובינתיים נשחק וכו... יפתחו בילד תחושת ביטחון ויעזרו לו. זו אמנם אמירה מוסתת ומרגיעה, אך מה שבאמת יעזור לו הוא לפחות רגע אחד, ועדיף כמה שיותר רגעים של יחד משותף.

- יצירת בהירויות – בתחילת יום וסיכום יום – להזכיר מה נעשה ומה עשינו.
- יצירת חיבורים – בשל קטיעת הרצף חשוב לייצר רצף, לשמור על קשר ומידע מארגן – שיח על הילדים והצוות שאנו לא פוגשים, להכיר מבנה חדש אם יש.
- לאן נעלמו הפנים? – מה עושים כשעובדים עם מסכה מגילאי 3?

לשתף את הילדים בסדר היום והכללים, ולאחר יום או יומיים לאפשר להם להזכיר זה לזה. אפשר לארגן סדר יום בתמונות על הלוח. בסיום יום אפשר לשוחח על תכנים שעלו במהלך היום ומבקשים תשומת לב וארגון גם בקבוצה.

הילדים ישוחחו לאורך היום בפינות הגן השונות. חשוב שהמחנכות תהיינה נוכחות וקשובות. ניתן ללמוד הרבה מאוד מאמירות הילדים, ולהבין בעזרתם לאיזו תמיכה הם זקוקים.

במידה והילדים שוהים במרחב או מבנה קהילתי/ עירוני אחר וחדש עבורם – חשוב להקדיש זמן להכרת המבנה, אולי עם קלפים מצוירים, ולהכרת הצוות אם מישהו מתוכו לא מוכר.

- עיבוד הפרידה – הילדים נפרדים מתקופה זו בבית ומכל מה שכלל זמן זה. חשוב לשמוע ממה הם נפרדים ולהזכיר שלשם יחזרו בסיום היום. לשמוע מה זוכרים, איך היה, איפה היה נעים או לא נעים?
- איך מדברים את הקורונה? – לשמוע מה הם מבינים, להבין אם המידע מאורגן או מבלבל, מציף או מעורר חרדה וכדאי שנארגן אותו וניתן תחושת ביטחון.
- לאן נעלם החיבוק?

לשתף את הילדים בסדר היום והכללים, ולאחר יום או יומיים לאפשר להם להזכיר זה לזה. אפשר לארגן סדר יום בתמונות על הלוח. בסיום יום אפשר לשוחח על תכנים שעלו במהלך היום ומבקשים תשומת לב וארגון גם בקבוצה.

הילדים ישוחחו לאורך היום בפינות הגן השונות. חשוב שהמחנכות תהיינה נוכחות וקשובות. ניתן ללמוד הרבה מאוד מאמירות הילדים, ולהבין בעזרתם לאיזו תמיכה הם זקוקים.

במידה והילדים שוהים במרחב או מבנה קהילתי / עירוני אחר וחדש עבורם – חשוב להקדיש זמן להכרת המבנה, אולי עם קלפים מצוירים, ולהכרת הצוות אם מישהו מתוכו לא מוכר.

רעיונות לפעילויות עם הילדים

חשוב שהמחנכת תיזום
משחקים שעוזרים בעיבוד
פרידה, כמו: קוקו, הסתרה
וגילוי, התרחקות והתקרבות

במשחק הדרמטי חשוב תמיד,
ובמיוחד בעת הזו שתהיה נוכחות של
מחנכות. הכוונה אינה לנוכחות
משגיחה מן הצד או משטרית, אלא
נוכחות מיטיבה, רגישה, נהנית
ומתפעלת, המבטאת הקשבה ותשומת
לב לתכנים שעולים על מנת לתווד,
לארגן, לסייע בוויסות ובהרגעה.
שותפות המבוגר בחדוות המשחק,
מעצימה את הילדים, ומאפשרת
להוסיף למשחק תכנים מרגיעים במידה
ויש צורך

הכנת סיפורים שעוסקים בפרידה ובהסתגלות – גם באופן
עקיף. סיפורים על רגשות, געגוע, חברות, בריאות וחולי,
משפחה. לחפש סיפורים בהם מופיעים הורים.

סדנת חומרי יצירה – לעיבוד, התיידדות, קרבה, הגדלת
תחושת שליטה לנושא.

משחק סוציו דרמטי בפינת הבובות, בחצר הגרוטאות
ובארגז החול – עם נוכחות קרובה, קשובה ומעורבת של
המחנכות.

לוחות פעילות ותיבות ממויינות – לוח פעיל למשחק של
הילדים עם דמויות משפחה, חברים, מסכות, כפפות, בתים,
סבון וכיור לרחיצת ידיים, כדורי קורונה ועוד. תיבות
ממוינות עם אותם חומרים (דמויות משפחה, בתים, תיבת
מסכות מסוגים שונים ותיבת כפפות.

כלי זה נכתב במיוחד
עבור מחנכות במדינת ישראל
אשר פועלות במעונות היום ובגני הילדים:
מטפלות, סייעות, מובילות, גננות, מנהלות, מדריכות, מפקחות
בתקווה לתמוך ולהקל עליהן בעבודה המשמעותית ביותר בעולם.

באהבה ממדריכות מחלקת פיתוח והדרכה
מבית רשת הגן הקיבוצי, התנועה הקיבוצית